

รายงานผลกรรณอดบทยเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายวิศิษฐ์ แสนบัวโพธิ์

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๕ บ้านบัวทอง หมู่ที่ ๗ ตำบลบัวคำ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัด ร้อยเอ็ด

โทรศัพท์ ๐๘ ๘๗๗๒ ๑๔๔๘ Facebook นายวิศิษฐ์ แสนบัวโพธิ์ Line ๐๘๘๗๗๒๑๔๔๘

เกิด พ.ศ. ๒๕๒๖

ปัจจุบันอายุ ๔๒ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษาปริญญาตรี

สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

คณะ/สาขาวิชา คณะทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตร สาขาวิชาเทคโนโลยีการอาหาร

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑๐๘,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก เกษตรผสมผสาน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๓ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

- แปลงเรียนรู้ การปลูกกล้วยหลากหลายสายพันธุ์
- แปลงเรียนรู้ การปลูกหญ้าเนเปียร์
- แปลงเรียนรู้ การปลูกผักกูด

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

- ฐานการเรียนรู้การปรับปรุงบำรุงดิน

- ฐานการเรียนรู้การปลูกป่าไม้เศรษฐกิจ

- ฐานการเรียนรู้การผลิตพืชผักปลอดภัย

- ฐานการเรียนรู้เรื่องประมง การเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์

- ฐานเรียนรู้การใช้พลังงานทดแทน (ระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์)

หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๑๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๓.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต
- ๒) การทำน้ำหมักชีวภาพ
- ๓) การทำปุ๋ยหมัก

๓.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) เศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) เกษตรทฤษฎีใหม่
- ๓) เกษตรผสมผสาน
- ๔) การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๓.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
- ๒) การใช้เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ เช่น ระบบน้ำอัจฉริยะ พลังงานแสงอาทิตย์
- ๓) การเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า
- ๔) อาชีพเสริมเพิ่มรายได้

๓.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. : เกษตรผสมผสาน

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรเกิดความมั่นคงด้านรายได้ มีผลผลิตหลายชนิด เกษตรกรมีรายได้ตลอดทั้งปี และสามารถเลือกจำหน่ายผลผลิตที่มีราคาสูงในช่วงเวลาต่างๆ ได้

- สร้างความมั่นคงทางอาหาร มีกิจกรรมการผลิตที่หลากหลาย ทำให้เกษตรกรสามารถผลิตอาหารได้เพียงพอต่อการบริโภคในครัวเรือน

- เพื่อลดการใช้สารเคมี และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

เนื้อหา เกษตรผสมผสาน คือ ระบบการทำเกษตรที่นำกิจกรรมการผลิตหลายอย่างมาผสมผสานกันในพื้นที่เดียว เช่น การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และประมง โดยให้กิจกรรมเหล่านั้นเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อระบบฟาร์ม ลดความเสี่ยง เพิ่มรายได้ และสร้างความยั่งยืน

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

การจัดอบรมและฝึกปฏิบัติ โดยการบรรยาย มีแปลงเรียนรู้ เพื่อเป็นตัวอย่างในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติในแปลงจริง มีการศึกษาดูงาน เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและทักษะที่จำเป็น และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบเกษตรกรสอนเกษตรกร ถ่ายทอดโดยเกษตรกรต้นแบบ ศพก. เพื่อให้เข้าใจง่ายและเห็นภาพจริง

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

การมีส่วนร่วมในการประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานของคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ เพื่อนำเสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางาน ศพก. ของอำเภอ

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดทิศทางในการดำเนินงานของศพก. ให้มีเป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมได้อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ โดยมีสำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ชัย สถานีพัฒนาที่ดินร้อยเอ็ด ปศุสัตว์อำเภอโพธิ์ชัย ประมงอำเภอโพธิ์ชัย คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. อำเภอ ร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพ ร่วมประชุมเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) โดยแผนปี ๒๕๖๘ มีดังนี้

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นายวิศิษฐ์ แสนบัวโพธิ์ ได้ทำการเกษตรรูปแบบเดิมคือการทำเกษตรเชิงเดี่ยว และประสบปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตลดลง มีต้นทุนการผลิตสูง และมีรายได้หลักทางเดียว จึงมีแนวคิดและริเริ่มปรับเปลี่ยนมาทำการเกษตรในรูปแบบเกษตรผสมผสาน เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต เสริมรายได้ และสร้างความยั่งยืนในการทำเกษตร

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- ดินเสื่อม จากการทำการเกษตรและใช้สารเคมีอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีการปรับปรุงและบำรุงดิน ทำให้สารอาหารในดินลดลงและโครงสร้างของดินเสื่อมสภาพ และดินสูญเสียความสามารถในการรักษาน้ำและสารอาหารอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผลผลิตลดลง

- ต้นทุนที่สูงขึ้นในหลายด้าน เช่น ค่าปุ๋ย ค่าสารเคมี และค่าแรง ในขณะที่ราคาผลผลิตที่จำหน่ายได้กลับไม่แน่นอน

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน โดยการเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์ค่า pH มีความสำคัญในการจัดการดินเพื่อการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ การเก็บตัวอย่างดินและวิเคราะห์ค่า pH จะช่วยให้ทราบถึงสภาพความเป็นกรดหรือด่างของดิน การปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ แกลบดิบ และปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในฟาร์ม ทำให้ดินมีความร่วนซุย ค่าอินทรีย์วัตถุเพิ่มขึ้น ทำให้ดินอุดมสมบูรณ์ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี และลดต้นทุนการผลิต

- การลดการเกิดปัญหาเรื่องน้ำ การขาดแคลนน้ำ โดยการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยระบบการให้น้ำแบบมินิสปริงเกอร์ (Mini Sprinkler) สามารถช่วยลดการใช้น้ำลง และถูกใช้อย่างคุ้มค่าที่สุด

- การปลูกพืชครั้งเดียวแล้วสามารถเก็บเกี่ยวได้ต่อเนื่อง เป็นแนวทางการเกษตรที่น่าสนใจ ลดต้นทุนและแรงงานในการปลูก ประหยัดเวลาและทรัพยากร ลดการใช้สารเคมี สร้างรายได้ต่อเนื่อง โดยมีพืชหลายชนิดที่สามารถปลูกครั้งเดียวแล้วเก็บเกี่ยวได้ตลอด เช่น ผักกูด ต้นหอม มะม่วง ขนุน ส้มโอ มะพร้าว กล้วย มะละกอ ฝรั่ง เป็นต้น

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- ระบบการให้น้ำ แบบมินิสปริงเกอร์ ในพืช โดยใช้พลังงานทดแทน ซึ่งเป็นระบบให้น้ำแบบประหยัด ลดต้นทุน ลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานไฟฟ้าหรือน้ำมัน เพิ่มประสิทธิภาพในการให้น้ำ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยใช้พลังงานจากแสงอาทิตย์ในการสูบน้ำ และจ่ายน้ำให้กับพืชผ่านหัวมินิสปริงเกอร์ โดยเป็นการให้น้ำบริเวณรากพืชโดยตรง กระจายเป็นวงกว้าง และทั่วถึง

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- ระบบการทำเกษตรเกษตรผสมผสาน โดยทำกิจกรรมการผลิตหลายอย่างมาผสมผสานกันในพื้นที่เดียว เช่น การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และประมง โดยให้กิจกรรมเหล่านั้นเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อระบบฟาร์ม ส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ ลดการใช้สารเคมี ลดความเสี่ยง เพิ่มรายได้ สร้างความสมดุลของระบบนิเวศโดยรวม

- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยเก็บตัวอย่างดิน ใช้จอบหรือสว่านเก็บดินจากระดับความลึกประมาณ ๑๕-๒๐ ซม. เก็บอย่างน้อย ๕-๑๐ จุดในแปลงเดียวกัน แล้วรวมกันให้เป็นตัวอย่างเดียว แล้วส่งตรวจที่สถานีวิเคราะห์ดินของกรมพัฒนาที่ดินใกล้บ้าน โดยการตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อหาปริมาณธาตุอาหารที่มีอยู่ในดิน แล้วนำผลวิเคราะห์มาเปรียบเทียบกับความต้องการธาตุอาหารของพืชที่ปลูก เพื่อกำหนดปริมาณปุ๋ยที่เหมาะสม และถูกต้อง ทำให้พืชได้รับธาตุอาหารเพียงพอต่อการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตสูงสุด ลดต้นทุนการผลิต และลดความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาดินเสื่อมโทรม

- ปรับปรุงและอนุรักษ์ดิน ด้วยการใช้น้ำหมักชีวภาพ และปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในฟาร์ม

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๕ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) กล้วยหลายสายพันธุ์ พื้นที่ปลูกจำนวน ๓ ไร่

๑.๒) หนุ่ยเนเปียร์ พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ ไร่

๑.๓) ไข่ พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ ไร่

๑.๔) ผักกูด พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ ไร่

๑.๕) ผักกูดข่า พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ งาน

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) หอยเชอรี่ จำนวน ๑ บ่อ

๒.๒) ปลานิล จำนวน ๑ บ่อ

๒.๓) ปลาหมอ จำนวน ๑ บ่อ

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด - ชนิด ประกอบด้วย

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๔ ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) มะละกอ จำนวน ๕๐ ตารางวา

๔.๒) น้อยหน่า จำนวน ๕๐ ตารางวา

๔.๓) มะม่วง จำนวน ๕๐ ตารางวา

๔.๔) ดอกดาหลา จำนวน ๕๐ ตารางวา

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ผักกูด มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ต้นพันธุ์	เป็นเงิน ๓๐๐๐ บาท/ไร่
๑.๒) ค่าเตรียมดิน	เป็นเงิน ๓๐๐ บาท/ไร่
๑.๓) ค่าปุ๋ยคอก (มูลวัว)	เป็นเงิน ๙๐๐ บาท/ไร่
๑.๔) ค่าแรงงานปลูก	เป็นเงิน ๑๒๐๐ บาท/ไร่
๑.๕) ค่าระบบน้ำ	เป็นเงิน ๗๐๐๐ บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต	๑๒,๔๐๐ บาท/ไร่
รายได้	๑๐๘,๐๐๐บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผักกูด, กุยช่าย, กล้วย, มะละกอ, หนุ่ยเนเปียร์

เฉลี่ยรายได้วันละ ๙๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ หน่อกล้วย, พันธุ์ข้าว, พันธุ์ดาหลา

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๑,๕๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พันธุ์หนุ่ยเนเปียร์, ปลา, หอยเชอรี่

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๒,๘๐๐บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ หน่อไม้, หน่อหน่า, มะม่วง, ดอกดาหลา

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

- มีโอกาสได้พัฒนาองค์ความรู้และทักษะวิชาการและเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ ซึ่งเป็นการพัฒนา ศักยภาพและยกระดับการเกษตรให้ก้าวหน้าขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับผลผลิตทางการเกษตร

- มีความมั่นคงทางอาหารในครัวเรือน จากการทำเกษตรแบบผสมผสาน ด้วยการปลูกพืชผักและเลี้ยง ปลา ช่วยให้มีความอาหารบริโภคเพียงพอ ลดการพึ่งพาตลาดภายนอก

- เพิ่มรายได้ มีผลผลิตหลากหลายชนิดทำให้มีรายได้ตลอดทั้งปี และสามารถเลือกขายผลผลิตในช่วงที่ ราคาสูงได้

เกษตรกรรายอื่น

- เป็นแรงบันดาลใจในการปรับเปลี่ยน เนื่องจากเห็นความสำเร็จจากเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ลักษณะ เดียวกันที่สามารถทำได้จริง ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่สำคัญในการก้าวออกจากกรอบเดิมและเปิดรับสิ่งใหม่ๆ

- สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่การเกษตรของตนเองได้ทันที เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เช่น การทำปุ๋ยหมัก การทำน้ำหมักชีวภาพ การปลูกพืชผักปลอดภัย

ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

- เป็นศูนย์เรียนรู้ สามารถเข้ามาเรียนรู้เทคโนโลยีและวิธีการผลิตสินค้าเกษตรใหม่ๆ ได้อย่างเป็น รูปธรรม โดยมีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับพื้นที่

- พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจทั่วไปได้เข้ามาเรียนรู้และสัมผัสวิถีชีวิต เกษตรกรรม

- ต้นแบบระบบเกษตรที่ยั่งยืน หลีกเลี่ยงการใช้ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลง โดยหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ย หมัก ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยพืชสด รวมถึงการใช้สารสกัดจากธรรมชาติหรือศัตรูพืชธรรมชาติในการควบคุมศัตรูพืช นำไปสู่การผลิตพืชที่ปลอดภัยและยั่งยืน รวมถึงการรักษาสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- ปรับปรุงและอนุรักษ์ดิน มีการปลูกพืชหลากหลายชนิดช่วยรักษาสมดุลของธาตุอาหารในดิน และลด ความเสี่ยงจากการระบาดของศัตรูพืช เพิ่มอินทรีย์วัตถุโดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของ ดิน ใช้แกลบปรับปรุงดินทางกายภาพ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างดิน และปลูกปอเทืองเพื่อช่วยให้ดินร่วนซุยและ ระบายน้ำได้ดี

- การทำเกษตรแบบผสมผสาน การปลูกพืชหลายชนิดร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน ช่วยสร้างความหลากหลาย ทางชีวภาพ ลดความเสี่ยงจากศัตรูพืชอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และเพิ่ม ความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศ

- การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ในฟาร์ม การนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ใบไม้ ใบกล้วย มาทำเป็นปุ๋ยหมัก ช่วยเพิ่มธาตุอาหารในดิน และลดการใช้ปุ๋ยเคมี เศษพืชผัก เศษพืชผักสามารถนำมาใช้เป็น อาหารปลาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับปลาที่กินพืชเป็นอาหาร เป็นวิธีจัดการเศษอาหารเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์ งดการเผา เพื่อลดฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM ๒.๕ ภาควิชาการเกษตร และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- การอนุรักษ์ดิน สามารถทำการเกษตรได้อย่างยั่งยืน โดยดินจะมีความร่วนซุย มีการระบายน้ำและอากาศที่ดีอุ้มน้ำได้พอเหมาะ ทำให้รากพืชสามารถเจริญเติบโตได้ดี และยังมีปริมาณอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของพืช

- ความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นรากฐานสำคัญของระบบเกษตรยั่งยืน โดยเฉพาะในระบบเกษตรผสมผสาน การส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพจะช่วยเพิ่มผลผลิต ลดการใช้สารเคมี สร้างความยืดหยุ่นให้กับระบบเกษตร และรักษาสิ่งแวดล้อม

- การจัดการฟาร์มแบบ Zero Waste หรือการจัดการฟาร์มแบบปลอดของเสีย การบริหารจัดการฟาร์มโดยมุ่งเน้นการลดของเสียให้เหลือน้อยที่สุด หรือไม่มีของเสียเลย โดยนำหลักการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสร้างความยั่งยืน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ศพก. อำเภอโพธิ์ชัย เป็นศูนย์กลางส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในชุมชน โดยทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ ถ่ายทอดเทคโนโลยี และให้บริการด้านการเกษตรแก่เกษตรกร เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- การทำเกษตรผสมผสาน
- ระบบการให้น้ำ แบบมินิสปริงเกอร์ ในพืช โดยใช้พลังงานทดแทน เพื่อลดต้นทุน
- การผลิตพืชผักปลอดภัย
- การปรับปรุงบำรุงดิน
- การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

- เป็นหมอดินอาสาระดับตำบล
- ให้ความรู้ ด้านการลดต้นทุนการผลิต

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอโพธิ์ชัย ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตรที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์แก่เกษตรกร โดยเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการเกษตร รวมถึงเป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงาน และจุดบริการด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรในพื้นที่

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ช่องทางในการขยายผล

- จัดกิจกรรมอบรม เพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ให้แก่เกษตรกร เปิดโอกาสให้เกษตรกรได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มีศพก. เครือข่าย ที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริง เพื่อให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติ

- จะมีนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ที่ได้มาให้เข้ากับบริบทของตนเอง โดยมีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำเกษตรให้แบบผสมผสาน ลดการใช้ปุ๋ยเคมี เปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยหมัก ลดต้นทุนการผลิต

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไป

- ลดต้นทุนการผลิต มีการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนและลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก เช่น ปุ๋ยเคมี หรือยาฆ่าแมลง มีผลผลิตหลากหลายชนิด สร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
นายวิศิษฐ์ แส่นบัวโพธิ์ การมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนในพื้นที่ เป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดความรู้เกษตรของอำเภอ เปิดศพก. ใช้จัดกิจกรรมฝึกอบรม เป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรประจำอำเภอ ให้ชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่ เช่น ที่ว่าการอำเภอโพธิ์ชัย พัฒนาชุมชนอำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ซึ่งผู้สนใจในพื้นที่สามารถเข้ามาศึกษาและขอคำปรึกษาได้

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

นายวิศิษฐ์ แส่นบัวโพธิ์ ประธานคณะกรรมการคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำในการพัฒนา ศพก. ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ โดยต้องอาศัยความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ การประสานความร่วมมือ และการติดตามประเมินผล เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ได้รับประโยชน์สูงสุด

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน การได้เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรในชุมชน โดยการส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ ให้เกษตรกรได้เรียนรู้และนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพ ทำให้เกษตรกรมีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมถึงการสร้างคามยั่งยืนให้กับภาคเกษตรในระยะยาว

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

นายวิศิษฐ์ แส่นบัวโพธิ์ เป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จักของคนในชุมชน และให้ความร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานราชการในพื้นที่อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้เป็นอย่างดี ทำให้ได้รับคัดเลือกเป็นผู้ นำ และอาสาสมัครด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
- เกษตรกรต้นแบบระดับอำเภอ
- อาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี (ครูบัญชีอาสา)
- หมอดินอาสา

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

นายวิศิษฐ์ แส่นบัวโพธิ์ มีความเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม ทำหน้าที่เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร และผู้สนใจ สามารถเรียนรู้และฝึกปฏิบัติไปพร้อมกันได้ และเสียสละพื้นที่ทำกินส่วนตัวมาใช้ประโยชน์เพื่อส่วนรวมในการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรที่ทันสมัยแก่เกษตรกร เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของสินค้าเกษตร.

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“เข้าใจพื้นที่ เข้าใจเวลา เข้าใจหัวใจตัวเอง”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑) นางสาวสุชญา พันธุ์เดช	เกษตรอำเภอโพธิ์ชัย
๒) นางสาวกาญจนา แคนระเปียบ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๓) นางสาวพรทิพา ปัตตะ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ชัย ได้ดำเนินการถอดบทเรียนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จาก ข้อมูลพื้นฐาน การสัมภาษณ์และผลงานอันเป็นที่ประจักษ์ ที่ผ่านมา โดยมีขั้นตอนดังนี้

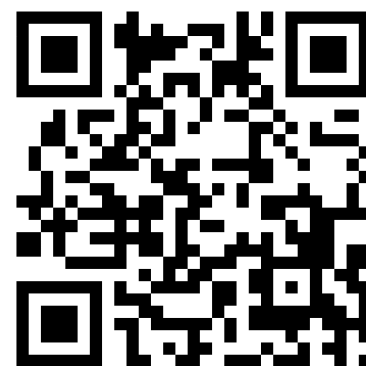
๑. ตั้งทีมถอดบทเรียน
๒. ประชุมวางแผนการดำเนินงาน
๓. ส่งแผนการถอดบทเรียนให้สำนักงานเกษตรจังหวัด
๔. ลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลการถอดบทเรียน
๕. ตรวจสอบข้อมูลตามหลักวิชาการ
๖. คัดข้อมูลให้เกษตรกร (ให้เกษตรกรตรวจสอบก่อนจัดทำรายงาน)
๗. จัดทำรายงานผลการถอดบทเรียน

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- ไม่มี-

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก.

พิกัดที่เปลี่ยนแปลง ศพก.

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. เครือข่าย

